

PREVENTIVNÍ PROGRAM GTM 2020/2021

Obsah:

1. Definice preventivního programu
2. Analýza stávající situace
3. Témata primární prevence
4. Cíle, kterých chceme dosáhnout
5. Činnosti nutné k dosažení cílů
6. Evaluace
7. Zdroje

1. Definice – preventivní program (Moje rozhodnutí)

Preventivní program (dále jen PP) je konkrétní dokument naší školy zaměřený na výchovu studentů ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. Zvyšuje schopnost žáků a studentů činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí. Podporuje zdravý životní styl, tj. harmonickou rovnováhu tělesných a duševních funkcí s pocitem spokojenosti, chuti do života, tělesného i duševního zdraví (výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa a pohybové aktivity).

PP oddaluje, brání nebo snižuje výskyt sociálně rizikového chování.

PP je zpracován na jeden školní rok, školní metodičkou prevence. Zpracovává se ve spolupráci s výchovnou poradkyní, třídními učiteli a vedením školy.

PP pojmenovává základní problémy z oblasti rizikového chování, které chceme řešit. Jasně definuje naše dlouhodobé a krátkodobé cíle. Vychází z omezených časových, personálních a finančních investic a je zaměřen na nejvyšší efektivitu. V současné době vychází i z krizové situace, která nastala v souvislosti s epidemií a s přechodem na online výuku.

PP je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce se žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy. Je naplánován tak, aby mohl být řádně uskutečňován, přizpůsobuje se kulturním, sociálním, ekonomickým či politickým okolnostem i struktuře školy či specifické populaci jak v rámci školy, tak v jejím okolí, respektuje rozdíly ve školním prostředí.

PP je průběžně vyhodnocován a písemné vyhodnocení účinnosti jeho realizace za jeden školní rok je součástí zprávy o činnosti poradenského pracoviště školy a výroční zprávy o činnosti školy.

2. Analýza stávající situace

2.1 Základní údaje o škole

Název školy: Gymnázium Thomase Manna, Střížkovská 27/32, Praha 8

Název programu: Moje rozhodnutí

Adresa školy: Střížkovská 27/32, Praha 8

Forma vzdělávání: osmiletý vzdělávací program,

Ředitelka školy: Mgr. Zuzana Svobodová, PhDr.

Poradenské pracoviště: Mgr. Lucie Smolková - výchovný poradce,

Mgr. Jitka Neradová - Školní metodik prevence,

Mgr. Tereza Uhlíková - školní psycholog

Web: www.gtmskola.cz

Email: gtm@gtm.cz

svobodova@gtmskola.cz

voparilova@gtmskola.cz

Počet učitelů: 25

Počet tříd: 8

Počet žáků: 208

2.2 Analýza lokality, kde se škola nachází

Víceleté gymnázium Thomase Manna se nachází v Praze 8, jde o gymnázium jazykové, s primárním zaměřením na německý jazyk. Dojíždějí sem studenti z celé Prahy a jejího blízkého okolí. Aktivně u nás studuje 208 studentů v osmi ročnících.

V blízkosti budovy školy se nevyskytují žádné problémové lokality, navíc většina našich studentů dojíždí a v nejbližším okolí školy se po vyučování nezdržují. Škola má dobrou dopravní obslužnost, v nejbližším okolí jsou zastávky autobusů a metra.

2.2.1 Rizikové faktory

Naše studenty ohrožuje několik základních rizikových faktorů: tlak na výkon, stres, přetížení, návykové látky, ekologické problémy, kriminalita. V současné době pak navíc sociální izolace a nadměrný pohyb v online prostředí.

2.3 Analýza školy

Škola je klasické osmileté gymnázium se zaměřením na výuku německého jazyka, kterou zakončí jazyková zkouška DSD. Škola poskytuje klasické gymnaziální vzdělání, zakončené maturitní zkouškou.

2.3.1 Hlavní rizikové faktory

Zátěž z rodiny a okolí. Naši žáci se mohou setkat s řadou vážných problémů jako je vysoká míra stresu, závislost na počítačích a telefonech, workholismus, prokrastinace, poruchy příjmu potravy, sebepoškozování, konzumace alkoholu a drog a to i virtuálních, xenofobie, rasismus. Rizikové faktory působí na naše žáky většinou nepřímo, zprostředkovaně přes přátele, rodinu, média apod. Jen velmi malá část žáků je těmito jevy přímo ohrožena.

Etnický původ. Někteří naši žáci jsou cizinci. U některých narážíme na jazykovou bariéru. Jen málokdy se však setkáváme s neochotou rodin ke spolupráci.

Epidemie. V poslední době k rizikovým faktorům řadíme i sociální izolaci, napjatou společenskou situaci, zdravotní ohrožení či pohyb v online prostoru.

Žáci se specifickými vzdělávacími potřebami.

Někteří žáci již při přijetí ke studiu nebo v průběhu vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost. Jedná se o žáky se specifickými vzdělávacími potřebami, se zdravotním a jiným postižením, ale také o žáky mimořádně nadané. Škola je velmi dobře připravena pro integraci těchto žáků ke společnému vzdělávání, v souladu s vyhláškou 27/2016 Sb. ze dne 21. ledna 2016 o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Výjimkou je zatím integrace žáků vyžadujících bezbariérovost školy.

Projevy rizikového chování u žáků.

Premisa, že někteří, (převážně zletilí) žáci, kouří a mají zkušenosti s alkoholem- se v našem prostředí nepotvrdila.

Počet kuřáků ve třídách gymnázia je velmi nízký v porovnání s celkovou populací, což nesnižuje nutnost aktivně preventivně působit při každé možné příležitosti.

Mezi žáky se v posledních letech objevuje závislost na počítačích a virtuálních technologiích - netolismus, kdy tráví všechny svůj volný čas hraním her nebo na sociálních sítích.

Škola tento problém řeší individuálně ve spolupráci s rodinami žáků.

Bohužel i přes vstřícný postoj se v mnoha případech rodičům nedaří účinněji zasáhnout.

Celou situaci navíc zkomplikovala povinná online výuka, kdy děti musí u počítačů sedět povinně. Není pak těžké sklouznout k závislostem. Pracujeme na tom ve spolupráci s celým pedagogickým sborem i školní psycholožkou. Jsme připraveni pozvat i externí odborníky.

Ve škole nejsou žáci závislí na alkoholu a drogách.

Absence u žáků.

Neomluvená absence se vyskytuje ojediněle a škola v případě jejího výskytu postupuje podle zákona.

2.3.2 Pozitivní faktory naší školy

Zdravé klima školy a třídního kolektivu. Žáci, učitelé i rodiče hodnotí vesměs klima naší školy jako osobnostně orientované a kvalitní ve všech dimenzích - ekologické, společenské, sociální i kulturní. Jeho hlavním rysem je tolerance, podpora a pomoc. V sociální dimenzi je jen minimum stresových situací. Pozitivně jsou hodnoceny zejména vzájemné vztahy. Třídní koheze je velmi dobrá. Strach ze školy se objevuje jen velmi zřídka.

Fungující poradenské pracoviště školy

Škola je po všech stránkách (s výjimkou bezbariérovosti) připravena na integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Žákovi s přiznanými speciálními vzdělávacími potřebami jsou poskytnuta podpůrná vzdělávací opatření tak, aby u něho došlo k naplnění vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání jeho práv na rovnoprávném základě s ostatními. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola na základě plánu pedagogické podpory (PLPP).

Školní vzdělávací program.

Škola propojuje svůj ŠVP s PP. Už dlouho má vytvořený funkční preventivní program s názvem **Moje rozhodnutí.**

Je to program vycházející z dlouholeté existence školy a usilující o vytvoření kvalitních osobností schopných samostatné existence a přemýšlení, vzájemné tolerance, spolupráce a úcty v duchu demokratických tradic.

Z hlediska primární prevence je školní vzdělávací program postaven tak, aby rozvíjel všechny klíčové kompetence, posiloval projektivní a eliminoval rizikové faktory. Jsou v něm zahrnuta prakticky všechna témata všeobecné primární prevence tak, aby bylo zajištěno, že je

žáci absolvují v rámci normální výuky nebo pravidelných školních aktivit jako jsou projektové dny, exkurze, besedy a výjezdové akce.

Žáci gymnázia jsou vesměs velmi nadaní, s vysokou motivací ke studiu. Často mají velmi pestré zájmy a vynikají v mnoha oblastech - sportu, hudbě a dalších. Gymnázium má ve městě i okolí velmi dobré reference

Individuální přístup:

Ve škole je běžný individuální přístup ke všem žákům, především pak k těm, kteří mají nějaké speciální vzdělávací potřeby

Na gymnáziu studují také cizinci. Daří se je začlenit a nedochází k naprosto žádným projevům rasismu.

2.4 Charakteristika cílových skupin

Hlavní cílovou skupinou jsou žáci gymnázia v počtu cca žáků v 8 třídách osmiletého studia.

Věkové rozmezí žáků je 11 až 20 let.

Jedná o skupinu osob s nízkou mírou rizika závislosti a nízkou frekvencí výskytu sociálně patologických jevů.

3. Témata primární prevence

Vzhledem k situaci na gymnáziu a nízkému výskytu rizikového chování je aktuální preventivní program školy zaměřen především na primární prevenci. Základem je prevence všeobecná specifická, kterou doplňují aktivity prevence nespecifické. V oblastech indikované a sekundární prevence spolupracujeme s odborníky.

Jednotlivé oblasti primární prevence:

- Prevence drogových závislostí, alkoholismu a závislosti na nikotinu.
- Prevence šikany - posilování a rozvoj mezilidských vztahů.
- Prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu a negativního působení sekt.
- Prevence rizikového sexuálního chování, sexuálního zneužívání a týrání - sexuální výchova.
- Prevence kriminality a delikvence - právní odpovědnost.
- Prevence vzniku nezdravého životního stylu.
- Prevence vzniku poruch příjmu potravy.
- Prevence vandalismu a poškozování životního prostředí.
- Prevence virtuálních drog - patologického hráčství a závislosti na počítačových hrách.
- Prevence bezpečného pohybu v online prostředí.

Jednotlivá témata primární prevence zařazujeme ve vhodnou dobu podle věku žáků.

Celkem je v průběhu osmi let studia gymnázia a pěti let základní školy vyhrazeno na preventivní činnost minimálně 212 vyučovacích hodin.

Prevence na základní škole

ročník	název preventivního programu	poznámky
1.	Klima třídy Kouzelný semafor – dopravní výchova Sanitka ve škole – Den pro záchranu života Adaptační pobyt – pravidla ve třídě Třídnické hodiny – dle aktuální potřeby	O. Tichý Policie ČR o.p.s. Toulcův dvůr TU
2.	Terapeutické dílny, klima třídy Jeden za všechny, všichni za jednoho Sanitka ve škole – Den pro záchranu života Třídnické hodiny – dle aktuální potřeby Finanční gramotnost	O. Tichý Policie ČR o.p.s. TU ČS
3.	Kolo tety Berty Sanitka ve škole – Den pro záchranu života Třídnické hodiny – dle aktuální potřeby Nech mě bejt! – prevence šikany	Policie ČR o.p.s. TU Policie ČR
4.	Sanitka ve škole – Den pro záchranu života Třídnické hodiny – dle aktuální potřeby Klima třídy + Nech mě bejt! Reminiscence a finanční gramotnost	o.p.s. TU Besedárium + Policie ČR ČS a DS Ďáblice

4. Cíle, kterých chceme dosáhnout

4.1. Prevence v krizové době, online výuka, ošetření stresových situací, které vycházejí z nové epidemiologické situace.

-provozujeme aktivní a plnohodnotnou online výuku. V okamžicích, kdy je možné navštěvovat školu prezenčně, máme připravenou hybridní výuku, kdy umíme zapojit i děti v karanténě tak, aby nezmeškaly výuku.

- snažíme se ošetřit situace, které jsou pro děti nové a nezvyklé

- o situaci s dětmi hovoříme, vysvětlujeme

- vnímáme jejich obavy a respektujeme strach z neznámého

- co je v našich silách, snažíme se ošetřit

- nabízíme konzultace s našimi i externími spolupracovníky

- intenzivně spolupracujeme s rodiči

4.2. Prevence drogových závislostí, alkoholismu a závislosti na nikotinu.

-chceme předcházet užívání návykových látek včetně alkoholu a tabáku. Předcházet závislosti na návykových látkách a zdravotním problémům způsobených v důsledku konzumace drog, oddálit první kontakt s návykovými látkami, posilovat hodnotu vzdělání.

4.3. Prevence šikany a projevů xenofobie, rasismu a antisemitismu:

-snažíme se aktivně předcházet šikaně - jejím projevům, stádiím a formám - předcházet projevům xenofobie, rasismu a antisemitismu, upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje společenského života, vyvracet předsudky a pěstovat úctu k životu.

– chceme posilovat a rozvíjet zdravé mezilidské a vrstevnické vztahy, podporovat v žácích jejich přirozenou zvědavost a potřebu poznávat nové - účinně a profesionálně postupovat při rozpoznání šikany v souladu s pokyny MŠMT - šířit objektivní, pravdivé informace o extremistických organizacích, nebezpečných ideologiích, sektách, náboženstvích jako je kupříkladu fašismus, komunismus, islamismus, terorismus atd.

4.4. Prevence rizikového sexuálního chování.

Tématem je sexuální výchova – chceme předcházet rizikovému sexuálnímu chování - promiskuitě, sexuálně přenosným nemocem, předkládáme také různorodá témata sexuální výchovy, chceme podporovat zdravé sebevědomí žáků a citlivě přistupovat k jejich problémům.

4.5. Prevence kriminality a delikvence, právní odpovědnost.

– snažíme se vysvětlit a popsat základní projevy kriminality a delikvence- vysvětlit jednotlivé dílčí mechanismy a dynamiku trestných činů, přestupků (co se děje před, proč, co se děje potom, jak se cítí postižený...) - předkládat a vysvětlovat modelové situace na osobní hranice a vztahovat chování ve vztahu k normalitě a společenské normě - podporovat a zapojovat se do projektů realizovaných jinými subjekty - zasvětit žáky do základních legislativních ustanovení - zasadit se o to, aby žáci znali svá práva a povinnosti ve společnosti - upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování, předkládat vhodný vzor společenského chování, vysvětlujeme nutnost dbát na dodržování zákona a být morální podporou

4.6. Zdravý životní styl, prevence vzniku poruch příjmu potravy, ochrana životního prostředí.

- tady chceme podporovat zdravý životní styl žáků - životosprávu, duševní hygienu, režim dne, stres... - upevňovat kladný vztah ke svému tělu - seznámit žáky s různými styly života - vrcholový sport, modelky (plastická chirurgie), vegetariánství, život v komunitách – snažíme se předcházet negativním vlivům medií a reklamy (tisk, TV, PC).

Řešíme i tzv. „ideál krásy“, odtržení od reality, módní trendy atd. – chceme předcházet vzniku poruch příjmu potravy - anorexie, bulimie, diety, obezita. V případě, že podobné situace nastanou, jsme připraveni žákům i jejich rodičům jak pomoci, tak nabídnout kontakty na profesionální pracoviště.

Dále se snažíme upevňovat a rozvíjet kladný vztah k životnímu prostředí – ekologii.

Věnujeme se aktuálním klimatickým problémům a vedeme děti k odpovědnosti za prostředí, ve kterém žijí.

Rovněž chceme naučit naše žáky umění poskytnout první pomoc a orientovat se v integrovaném záchranném systému.

Všeobecně se aktivně snažíme podporovat žáky v jejich nápadech, potřebách a tvořivosti - aktivizovat žáky k pravidelným sportovním a zájmovým činnostem

4.7. Prevence virtuálních drog - patologického hráčství a závislosti na počítačových hrách.

zde je naším hlavním cílem seznámit žáky se základními pojmy virtuálních drog - TV, PC, mobily, sociální sítě, reality show, výherní automaty, sázení - předcházet zdravotním, sociálním a psychickým poškozením v důsledku zneužívání virtuálních drog - znečitlivění, ztráta reality, snížení sebekontroly, násilí, závislost, gambling, netolismus – jde nám o to, stanovit a posilovat v žácích pravidla pro užívání prostředků virtuální reality - podporovat prostředky virtuální reality s kladnými stránkami obsahu (postřeh, vědomosti, koordinace pohybů, soustředění...). Zejména v online době posilujeme vědomí internetové bezpečnosti.

Do programu byl zařazen dokument V síti, který děti zhlédly a vedly o něm diskusi.

Pracujeme i s frustrací ze sociální izolace a z neočekávaných situací vyvolaných nuceným přechodem do online prostředí.

5. Činnosti nutné k dosažení cíle

5.1. Výchova

- a) výchovné působení na studenty během vyučování a veškeré školní činnosti
- b) Osobní příklad - rozhodujícím prvkem úspěšnosti preventivního působení jsou pedagogové, kteří svou erudicí i svými životními a morálními postoji reprezentují hodnoty, potřebné při výchově studentů k pozitivním životním postojům, ke zdravému životnímu stylu.
- c) aktivní spolupráce s rodinami našich studentů

5.2. Výuka

Výuka je pro nás nejdůležitějším prostředkem, jak dosáhnout cílů vytyčených v jednotlivých bodech PP. Školní vzdělávací program je sestaven tak, aby obsahoval všechna uvedená témata primární prevence a bylo tak zajištěno, že je žáci absolvují v rámci normální výuky nebo pravidelných školních aktivit jako jsou projektové týdny a dny, exkurze, besedy a výjezdové akce.

Aktuálně zařazujeme do ŠVP i problematiku spojenou s distančním vyučováním.

Témata PP jsou vtělena i do tematických plánů jednotlivých vyučujících. Některá témata PP se probírají opakovaně a ve více předmětech. Studenti tak mají možnost seznámit se s toutéž problematikou z různých úhlů pohledu a v různých souvislostech. To přispívá k upevnění takto získaných kompetencí.

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou upraveny preventivní strategie na základě stanovených podpůrných opatření tak, aby došlo k jejich plnému zapojení a maximálnímu využití preventivního potenciálu aktivit s ohledem na jejich individuální možnosti a schopnosti (vyhláška č. 27/2016 Sb.).

5.2.1. Průřezová témata

Průřezová témata jsou povinnou součástí základního vzdělávání, jejich rozsah a způsob realizace stanovuje školní vzdělávací program. Naše tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč všemi vzdělávacími oblastmi a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí našich žáků a působí preventivně proti vniknutí rizikového chování. Všechny okruhy průřezových témat jsou na našem gymnáziu zahrnuty do výuky v jednotlivých předmětech.

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova
- Čtenářská gramotnost
- Finanční gramotnost
- Bezpečnost v online světě

5.2.2. Aktivní spolupráce s rodiči

Spolupráce s rodiči u nás funguje na velmi dobré úrovni. Probíhá základní zajištění informačního servisu pro rodiče - seznámení se školním řádem, se zásadami společného vzdělávání, s preventivní strategií školy a s dalšími důležitými dokumenty, informovanost o školních akcích, distribuce informačních materiálů.

Kvalitní práce třídních učitelů, preventisty, výchovného poradce a speciálního pedagoga směrem k rodičům, informovanost prostřednictvím všech forem aktivní a pasivní komunikace - třídních schůzek, studijního průkazu, osobních setkání, telefonu, emailu, elektronické žákovské knížky, internetových stránek.

Společné akce pro žáky a rodiče: Dny otevřených dveří, prima den s primou, vánoční akce, maturitní ples, pálení čarodějnic, školní slavnost.

V online prostředí je řada společných aktivit logicky utlumena, leč předpokládáme návrat k pravidelné osobní kooperaci.

Zpětná vazba - sběr a vyhodnocování podnětů a reakcí rodičů na události ve škole

Osobní přístup - poradenství poskytované přímo ve škole (metodička prevence, výchovná poradkyně, školní psycholožka, třídní učitel)

Zprostředkování poradenských a dalších služeb ve spolupráci se specializovanými zařízeními a odborníky v sociální a zdravotní problematice a to pro studenty i pro rodiče.

5.2.3. Vzdělávání pedagogických pracovníků

Všichni naši pedagogičtí pracovníci se průběžně vzdělávají, rozšiřují si svou kvalifikaci jak ve svém oboru, tak v poradenské činnosti či v rozvoji technologického rozvoje.

Všichni pracovníci školy jsou pravidelně informováni o skladbě PP, nastavených pravidlech

a doporučovaných postupech v případě výskytu rizikového chování. Máme nastavený systém online komunikace, Google nástrojů i běžného systému porad, reálných i videokonferencí. Dbáme na aktivní vzdělávání pracovníků školního poradenského pracoviště.

ŠMP - dokončila studium k výkonu specializovaných činností. Účastní se stále probíhajícího pětiletého studia KVP, pod záštitou organizace Život bez závislosti.

VP- dokončila studium k výkonu specializovaných činností

Dále se všichni vzdělávají podle potřeby a aktuální nabídky.

5.2.4. Třídnické hodiny

Významným prvkem naší primární prevence rizikového chování jsou třídnické hodiny. Třídní učitelé je zařazují podle potřeby, minimálně jednou za dva týdny u mladších studentů, i starších jednou měsíčně. Třídnické hodiny máme zařazeny do pevného rozvrhu. V současné době vedeme třídnické hodiny i v online prostředí.

Témata pro třídnickou hodinu si připravují učitelé sami nebo s pomocí školního poradenského pracoviště. Výchovný poradce, ŠMP a školní psycholog je využívají také jako diagnostický nástroj.

5.2.5 Aktivity specifické primární prevence

Převážná část specifické preventivní činnosti se odehrává při výuce, zařazujeme pravidelné několikahodinové cykly pro každou třídu.

Existují však velmi účinné aktivity, které nelze do výuky zařadit. Je to především:

a) Adaptační kurz primy

Noví žáci si zvykají na školu a sami na sebe na adaptačním kurzu. Probíhá mimo školu, trvá jeden týden, dozor a metodické vedení zajišťuje realizační tým jmenovaný ředitelkou školy.

Součástí realizačního týmu je ŠMP, výchovný poradce, třídní učitel a školní psycholožka plus dvojice proškolených studentů posledního ročníku.

Adaptační kurz je významným prostředkem specifické primární prevence, přispívá k vytváření pozitivního třídního klimatu a působí preventivně proti výskytu rizikového chování. Podle zkušeností našich učitelů klesá ve třídách s dobrým psychosociálním klimatem rapidně výskyt rizikového chování ve všech oblastech a také dosahují prokazatelně lepších studijních výsledků. Cílem adaptačního kurzu je vytvoření základu fungujícího třídního kolektivu s minimálním nebo žádným výskytem rizikového chování. Adaptační kurz slouží ke stmelení skupiny nových žáků, cílenému a promyšlenému odstranění konkrétních nežádoucích projevů, které by se mohly v novém kolektivu vyskytnout, především šikany. Adaptační kurz napomáhá k vytvoření lepšího přehledu o vlastnostech jedinců ve skupině i o fungování skupiny jako celku přesně cílenými aktivitami, tak, aby celá skupina, a tudíž i jedinci, dosahovala v budoucnu co nejlepších výsledků.

b) Adaptační pobyt pro celou školu

V letošním roce jsme zařadili nový typ stmelení kolektivů. Školní rok začínáme výjezdem všech tříd. Odehrává se v podobném duchu jako kurz primy. Zahajujeme nový školní rok setkáním všech tříd na jednom místě, aktivujeme tak vrstevnický program, naladíme děti na školní rok.

Průběh a aktivity jsou přizpůsobeny věku žáků.

c) Zvláštní stmelovací pobyty tříd

– zařazují se na základě analýzy třídního klimatu podle potřeby.

d) Lyžařský kurz prvního ročníku

probíhá jako týdenní sportovní kurz. Pedagogický doprovod zajišťují učitelé tělesné výchovy a třídní učitelé.

Všechny kurzy využívají společně strávený čas k prevenci nežádoucího chování a rozvoji zdravého životního stylu.

e) Odborné přednášky, besedy a ukázky

Odborné přednášky a besedy na téma primární prevence jsou mezi studenty velmi vítané. Zařazují se dle aktuální nabídky.

5.6. Spolupráce

5.6.1 Spolupráce s organizacemi primární a sekundární prevence

Aktivně spolupracujeme s mnoha organizacemi, které mohou našim studentům pomoci v krizových situacích, nabídnou řešení, či poznání. Některé organizace s námi spolupracují trvale, jiné dle potřeby. Zejména jde o tyto organizace a zařízení:

- Oddělení sociálně právní ochrany dětí a prevence.
- Pedagogicko-psychologická poradna
- Policie ČR
- Psychiatrické oddělení Bohnice

5.6.2 Studentské fórum

Studentské fórum je žáky volený poradní orgán vedení školy. Jeho členové jsou zástupci tříd volení svými spolužáky. Každá třída si svého zástupce zvolí sama, podle vlastního uvážení, a ten pak reprezentuje názory třídy na zasedáních.

Starší žáci se ujímají mladších spolužáků, stávají se jejich patrony, uvádějícími kolegy. Je tak aktivní náš vrstevnický program.

5.7 Evaluace PP

Program vyhodnocujeme pravidelně, každý rok. Dle aktuální potřeby pak následně program upravujeme a aktualizujeme.

Podklady pro hodnocení účinnosti PP:

- Frekvence výskytu forem rizikového chování a jejich závažnost
- Poznatky z řešení konkrétních případů rizikového chování
- Dotazníková šetření na různá témata (záškoláctví, drogy, sexuální výchova)
- Diagnostické metody a šetření ve vybraných třídách
- Podněty a informace získané od všech subjektů zainteresovaných do preventivních aktivit

6. Hodnocení PP za rok 2019/20, závěry programu a prognóza pro rok 2020/21

6.1. Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření

- Žáci mají reálný obraz „světa drog“ – znají negativa i pozitiva. Podle výsledků průzkumu je počet experimentů s drogou na naší škole nižší oproti průměru, převažují experimenty s konopím, na půdě školy ale nebyl zaznamenán žádný takový případ.

- Někteří naši žáci jsou závislí na nikotinu. Kouří cigarety, často s vědomím rodičů. V budově školy nedošlo v uplynulém školním roce k záchytu zakázané látky.

Úkolem ŠMP a všech členů pedagogického sboru je posílit povědomí o škodlivosti kouření,. Kuřáky a závislé na tabáku seznámit s nabídkou programů odvykání.

- Ve škole je zdravé motivující prostředí, utvářené za pomoci žáků, vycházející z jejich nápadů a potřeb. Žáci vyhledávají pravidelné zájmy a činnosti mimo školu a škola za spoluúčasti žáků pořádá zábavné akce, výlety, exkurze a mimoškolní aktivity

- Žáci se zapojují do protidrogové prevence poměrně aktivně. Mají zájem o návštěvy odborníků), mají potřebu diskutovat o problematice s učiteli. Žáci vědí, na koho se v případě potíží obrátit.

V daném směru budeme i v příštím roce pokračovat, online i off line.

6.2. Prevence šikany - posilování a rozvoj mezilidských vztahů, prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu)

- Žáci samostatně myslí a rozhodují se, otevřeně říkají svůj názor. Mají zdravé sebevědomí a pozitivní přístup k okolí a ostatním, zájem a potřebu pospolitosti třídy (společné akce, výlety atd..)

- Zajímají o multikulturní společnost a postoje (rasismus, xenofobie) o různá náboženství a kultury, rádi debatují na toto téma. Mají dostatek informací a znají rizika extremistických organizací, ideologií, sekt... - Žáci obecně rovině projevují vysokou dávku

tolerance, nicméně někteří žáci vyjadřují vyhraněné a extrémní postoje vůči některým skupinám obyvatel, především v souvislosti s uprchlickou krizí. Tento postoj však zůstává v obecné rovině, nepřechází v žádné konkrétní rizikové aktivity, je spíše určitou módní pózou. Vůči svým spolužákům ani okolí se naši žáci rasisticky neprojevují.

Mezi žáky nebují šikana.

Žáci jsou ochotni řešit své konflikty a nedorozumění dohodou a pod pedagogickým vedením najít řešení. Je samozřejmě logická potřeba nadále pozorně sledovat vývoj třídních kolektivů, klima ve třídě a podchycovat počátky šikany v zárodcích, což se dosud dařilo. V dané problematice budeme pokračovat i v příštím školním roce, formou spolupráce se školní psychologkou i s externími spolupracovníky. Jako důležitou vidíme i spolupráci s rodinou, která je u nás nastavena velmi dobře a fungující komunikace pomáhá potencionální problémy rychle řešit.

6.3. Prevence rizikového sexuálního chování a závažných virových onemocnění, prevence sexuálního zneužívání - sexuální výchova

- Žáci mají kladný postoj k obecně uznávaným hodnotám (rodina, mateřství), orientují se dobře v problematice sexuální výchovy, dokáží rozlišit pozitiva a negativa sexuálního jednání a vědí, na koho se obrátit v případě potřeby.

- Žáci mají zájem o návštěvy odborníků, mají potřebu diskutovat o problematice s učiteli. Volíme i formu projektového vyučování a dle nastavených podmínek budeme pokračovat i nadále.

6.4. Prevence kriminality a delikvence, právní odpovědnost -

Žáci znají a respektují základní lidská práva a hodnoty společenského chování. Jsou si vědomi následků spáchání přestupku a trestného činu. Znají školní řád a jsou srozuměni s důsledky případného porušení. Vědí na koho se obrátit v případě potíží a to nejen na půdě školy. Škola má velmi nízkou úroveň kriminality postihnout. Ke krádeži vloupáním do uzamčených prostor (šatny, šatní skříňky a další prostory) nedošlo. -

Vandalismus - frekvence případů se snížila, nadále však občas dochází k poškozování a ničení majetku školy. Je potřeba zvýšit u žáků povědomí o ochraně majetku, zabránit vhodnými metodami tomu, aby třída kryla pachatele vandalismu.

Neomluvená docházka se řeší neodkladně. Při podezření na záškoláctví se jedná neodkladně se všemi zainteresovanými subjekty a navrhne se řešení.

Snížil se počet pozdních příchodů na začátek vyučování.

6.5 Zdravý životní styl – Prevence vzniku poruch příjmu potravy, ekologie.

Žáci mají zájem o zdravý životní styl, dbají o svůj zevnějšek a tělo (aktivně sportují, vyhledávají pohyb...). Zajímají se různé styly života a znají jejich negativa a pozitiva. Rádi debatují na tato témata a přemýšlí o vlivu medií a reklamy na jejich život.

Žáci mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí, není jim lhostejné, jak vypadá jejich okolí.

Rádi se zapojují do debat o ekologii a do práce na ekologických projektech.

6.6. Prevence virtuálních drog - patologického hráčství a závislosti na počítačových hrách

Žáci znají základní pojmy (virtuální droga, gamblerství...) a mechanismus vzniku závislosti.

Jsou skupinou velmi ohroženou vznikem závislosti na počítačových hrách. Řada z nich tráví nepřiměřenou dobu s počítačem - až již hraním her nebo v diskusních skupinách. - Řešením problému je pokud možno co nejatraktivnější nabídka jiných aktivit, daří se každoročně jejich nabídku rozšiřovat a modernizovat. Důležitá je spolupráce s rodiči a zákonnými zástupci při organizaci a kontrole volného času žáků. Tento druh prevence výrazně zkomplikoval povinný přechod na online výuku, kdy se studenti pohybují ve virtuálním světě mnohem víc, než tomu bylo v dobách dřívějších.

6.7. Neočekávané situace, krizové období a jeho řešení

V jarní části loňského roku zasáhla školu, stejně jako celou republiku, neočekávaná pandemická situace, se kterou se musela škola vypořádat. Přešli jsme na online výuku, což s sebou přináší celou řadu podnětů pro preventivní práci, ať už je to stres, obavy, šikana, respektive kyberšikana, ochrana osobních údajů, ochota či neochota vpouštět si lidi prostřednictvím kamery do soukromí, ztráta sociálních kontaktů atd. Všechny problémy řešíme, vycházíme dětem vstříc a stejně jako ostatní krizové situace řešíme ve spolupráci s rodinou, školní psychologkou, třídními učiteli a celým pedagogickým sborem. V případě potřeby jsme připraveni pozvat externí spolupracovníky.

7. Zdroje

Škola se řídí těmito právními předpisy, popřípadě metodickými pokyny: Zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů; znění účinné od 1. 9. 2017, doplněný o § 22a, § 22b a § 31 Zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

Zákonem č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

Zákonem č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů; Zákonem č. 89/2012 Sb., občanským zákoníkem; Zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů; Zákonem č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi; Zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů; Zákonem č. 40/2009 Sb., trestním zákoníkem, ve znění pozdějších předpisů.; Zákonem č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů; Zákonem č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů; Zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů; Vyhláškou č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 116/2011 Sb.; Vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů. Vyhláškou č.27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných ve znění účinném od 1. 9. 2017.

Vyhláškou č. 282/2016 Sb., o požadavcích na potraviny, pro které je přípustná reklama a které lze nabízet k prodeji a prodávat ve školách a školských zařízeních

Metodickým pokynem MŠMT k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 20 006/2007-51;

Metodickým pokynem MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, čj. 14 423/99-22;

Metodickým pokynem MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, č. j. 24 246/2008-6

Metodickým pokynem MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, čj. 37 014/2005-25;

Metodickým pokynem MŠMT k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví; č. j. 10 194/2002-14;

Metodickým doporučením MŠMT pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků, č. j. MSMT-43301/2013;

Národní strategií primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018, MŠMT.

www.adiktologie.cz

www.minimalizacesikany.cz

www.sikana.org

www.sikana.cz

www.drogy-info.cz

www.linkabezpeci.cz

www.pppk.cz

www.prevence-info.cz

www.safeinternet.cz

www.ippp.cz

www.inkluze.cz

